

La Santa Tomba d'Arles

Cada 30 de juliol se celebra a Arles (Vallespir) l'aplec dels sants Abdó i Senén, coneguts també simpàticament com a «sant Nin i sant Non». La Santa Tomba d'Arles no tindria la seva importància sense ells. Explica la tradició que, pels volts de l'any 960, Arnulf, l'abat del monestir de Santa Maria d'Arles, va anar a Roma a demanar al Papa les relíquies d'aquests dos sants perquè alliberessin la població d'Arles i els seus entorns de les malifetes dels *simiots*, una mena d'animals mitològics –barreja de simi i gat– que la veu popular feia culpables de les tempestes que malmetien les collites dels pagesos.

Les relíquies s'haurien posat en bidons plens d'aigua per ser transportades en vaixell des de Roma fins a Cadaqués, i després a Arles. L'aigua tenia la doble funció de protegir-les i dissimular-les. Un cop arribades a la població nord-catalana, van ser posades al sarcòfag, juntament amb l'aigua que s'hi hauria vesat. Des d'aleshores, i de forma

Molts han estat els que han atribuït a aquesta aigua propietats benefactores. Consta documentalment que l'any 1591 curà el dominic Miquel Llot de Ribera, però la tradició arrenca molt abans, en la persona de Guillem Gaucelm –senyor de Tellet– mort el 1204. Precisament, a la paret, damunt de la Santa Tomba, hi ha la seva pedra funerària, obra de Ramon de Bianya, fet que ha portat a més d'una confusió en creure que pot ser un relleu de Jesucrist.

Les relíquies dels sants Abdó i Senén ja fa temps que són custodiades a la capella que tenen dedicada a l'interior de l'església. Aquests dos germans, prínceps perses i oficials de l'exèrcit romà, van ser martiritzats al segle III per renunciar a la seva vida a la legió imperial i voler seguir Jesús. Ori-

ginàriament van ser els protectors del món de la pagesia catalana abans de la «competència» de sant Galderic, i més tard de sant Isidre.

LA PROCESSÓ DE LA RODELLA

El mateix dia de la festa es porta a terme la processó de la Rodel·la. De bon matí, els habitants de Montboló surten camí d'Arles per acomplir el vot de vila que van fer el 1465. Diu la tradició que, aquell any, el pagès Noguier de Gasnach, quan era al coll de la Porta, va tenir una visió. Va veure com els sants Abdó i Senén aturaven dues bruixes que volien portar el mal temps al poble. Des d'aleshores pelegrinen a Arles acompanyats d'una «rodella»: una roda de cera d'uns 20 metres de diàmetre que presideix l'ofici litúrgic de l'aplec.

ÀNGEL RODRÍGUEZ VILAGRAN

De forma «estranya», la tomba sempre està humida

«estranya», la tomba sempre està humida. Quan es creu que n'hi ha suficient per omplir ampolles, s'extreu l'aigua per l'aixeta gràcies a una mena de sífó. El dia de l'aplec, al migdia, després de la missa, es reparteix en ampolletes a tots els fidels. L'ofici solemne finalitza amb la ballada d'una sardana al presbiteri.

